

Lesson 3

This project is co-funded by the European Commission. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

<https://lernu.net/instruado?lang=en>

All contents of this website, in particular texts, pictures and graphics, are protected by copyright. Unless expressly stated otherwise, copyright is held by *lernu.net* and is licensed under [Creative Commons Attribution - Non-commercial - Distribution under the same conditions 4.0 International license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

▼ Grammar

Adverbs

Adverbs (words denoting a verb) may be formed by adding the ending **-e**:

bele = beautifully

forte = strongly

Rapida aŭto veturas rapide. = A fast car goes fast.

per

The preposition **per** means an instrument for doing something:

per = with, by means of

Manĝi per kulero. = To eat with a spoon

Ŝi kantis per tre bela voĉo. = She sang with (in) a very beautiful voice.

kun

The preposition **kun** means that one is together with somebody or is doing something with somebody else:

kun = with

Mi iris kun la amiko. = I went with the friend.

Mi parolos kun li. = I will talk to him.

post

The preposition **post** means that an action takes place after another action, in time or place:

post = after

Mi iras post vi. = I go after you.

poste = afterwards, later

Mi venos post tri horoj. = He will come in three hours.

Li venis post mi. = He came after me (after I did).

malantaŭ

malantaŭ = behind

Li venis malantaŭ mi. = He came behind me (walking / driving along behind).

-ul-

The suffix **-ul-** indicates a person characterized by some quality:

grandulo = a large person

---

malbonulo = a bad person

---

belulino = a beautiful woman, a beauty

-ej-

The suffix **-ej-** forms the word for a place where something regularly happens:

lernejo = school (place for learning)

---

kuirejo = kitchen (place for cooking: kuiri – to cook)

---

laborejo = workplace

-ebl-

The suffix **-ebl-** denotes possibility, and corresponds to English "-able", "-ible":

mangebla = edible

---

eble = perhaps, maybe

---

videbla = visible

---

malebla = impossible

---

komprenoble = understandably (naturally, of course)

Volitive (imperative): U-ending

The verb ending for a command (imperative) is **-u**.

Manĝu! = Eat!, Eat up!

Iru! = Go!, Go on!

This form can also be expressed with a subject:

Li lernu! = Let him learn!

Ni vidu. = Let's see.

With the volitive the subject is often omitted if it is the pronoun **vi**: **Venu tuj!** = **Vi venu tuj!** But this omission is only possible in the main clause, not in a relative clause.

▼ Block 11 (sessions 21-22)

Learning goals

- get to know the adverb ending **-E**
- get to know the imperative ending **-U**
- repeat the use of the past and future tense (endings **-IS** and **-OS**)

Required didactic materials

- Computer for playing audio

Preparation

- Audios **1, 2**
- Copies of **M1**
- Copies of **M2**
- Copies of **M3**
- Copies of **M4**
- Copies of **M5**
- Copies of **M6**

New words

longe = long, for a long time

sufiĉe = enough, sufficient

paroli = to speak, to talk

mono = money

antaŭ = before, in front of

kompreni = to understand

post = after

dolaro = dollar

poste = afterwards, later

riĉa = rich

ĝoje = joyfully, gladly

afero = thing, matter

tra = through

aŭ = or

strato = street

kanti = to sing

varma = warm

-Ej = the suffix which forms the word for a place where something regularly happens

tago = day

-E = the ending for adverbs

kafo = coffee

kiel = how; as, like

kuko = cake

-U = the verb ending for imperative

Activity plan

---

20 min Hand out the Text **M1** and listen to Audio **1**.

Read and translate it together. Ask pupils to each read two sentences and to translate them again. When they come to the end of the text, they start from the beginning, this time without translation. The teacher only assists with the correct pronunciation and helps with the translation, if necessary.

Point out the grammar in the lesson: the ending **-E** and the suffixes **-EJ-**, **-EBL-**.

---

5 min Non-linguistic recreational game

---

10 min First, explain the new grammatical elements. The ending **-E** signifies an adverb. An adverb qualifies a verb while an adjective qualifies a substantive. Describe the use of the ending **-U** for imperatives and give a few examples to repeat the past tense (**-IS**) and the future tense (**-OS**).

---

10 min Hand out the dialog **M2** and exercise **M3**. Read the dialog out loud to the pupils. Pupils follow the dialog and number the scrambled sentences in the correct order.

Divide pupils into pairs and ask them to read the dialog and to try to translate it. Ask one pair to read the dialog out loud and to translate it, line by line. Help with the translation, if necessary. Then ask this pair to act out the dialog, without translating it again. If there is time, you can ask other pairs to act out the dialog.

---

10 min

---

20 min Pupils read Dialog **M2** one more time. Then then put the dialogs aside and complete **M4** without looking at the dialog. Their task is to fill the gaps with the missing words.

---

5 min Non-linguistic recreational game

---

10 min Work together as a class or divide the pupils in groups. Pupils translate sentences in **M5** into their national language.

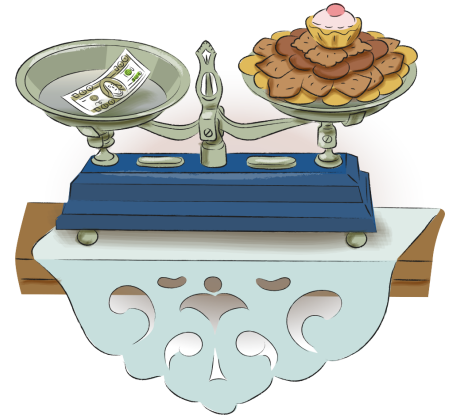

Assign homework

En kafejo (1-a parto)

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ la lernejo. Poste ili ĝoje iris tra la strato. Estis varma tago. Ili vidis kafejon kaj en ĝi kukojn.

- Ni eniru kaj manĝu - diris Marko.
- Ĉu vi havas sufiĉan monon?
- Kompreneble, mi havas cent dolarojn.
- Ho, vi estas riĉa!

M2 Dialog

- Julia** Petro, kiel mi kantas?
- Petro** Bele sed forte. Ĉu vi povas malforte?
- Julia** Mi komprenas. Eble mi povos.
- Petro** Ĉu vi ŝatas kukojn kaj kafon?
- Julia** Ho, jes.
- Petro** Venu kun mi al kafejo. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas monon por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi devas esti varma.

M3 Exercise

Listen and add a number.

	Petro: Ĉu vi ŝatas kukojn kaj kafon?
	Julia: Mi komprenas. Eble mi povos.
	Julia: Petro, kiel mi kantas?
	Petro: Bele sed forte. Ĉu vi povas malforte?
	Julia: Ho, jes.
	Petro: Venu kun mi al kafejo. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas monon por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi devas esti varma.

M4 Exercise

Fill in the gaps.

Julia: Petro, kiel mi _____?

Petro: _____ sed forte. Ĉu vi povas _____?

Julia: Mi komprenas. Eble mi povos.

Petro: Ĉu vi ŝatas _____ kaj kafon?

Julia: Ho, jes.

Petro: Venu kun mi al _____. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas _____ por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi _____ esti varma.

M5 Translation exercise

Translate to your national language.

Mi ŝatas kanti belajn kantojn. Mi lernas multe matematikon, sed ne scias sufiĉe. Ili venis rapide al la lernejo kaj devis lerni longe. Sur la strato mi iris rapide kaj ne parolis multe. Venu rapide al mia hejmo kaj vi povos ĝoje paroli kun mi.

Ne mono sed amo

Ho, kion vi faras? demandas nun Marko.

Mi legas la libron, mi lernas la lingvon.

Ĉu kun mi vi venos al kafo amika?

Vi trinkos la kafon, parolos kun mi.

Mi dankas, ho Marko, mi ŝatas la kafon,

se ĝi estas bona, se ĝi estas varma.

Mi tre ŝatas sidi kun vi en la ĉambro,

sed nun mi ne povas, mi diras al vi.

Melody: esperantofre.com

M7 Homework

Write your own dialog.

Learn all of the new words before the next class.

▼ Block 12 (sessions 23-24)

Learning goals

- practice the grammar of lesson 3
- learn new words

Required didactic materials

- Computer for playing audio

Preparation

- Audios 3, 4, 5
- Copies of M8
- Copies of M9
- Copies of M10
- Copies of M11

New words

kelnero = waiter

-EBL = the suffix which denotes possibility and corresponds to English -able, -ible

porti = to carry

-UL = the suffix which forms the word for a person characterised by some quality

multaj = much, a lot

per = with, by means of

denove = again

kie = where

serĉi = to look for, to seek

sen = without

unu = one

loko = place

rapida = fast, quick

alia = other, another

dormi = to sleep

vizaĝo = face

vojaĝi = to travel

fine = at last, finally

banano = banana

forta = strong

apetito = appetite

voĉo = voice

gimnazio = secondary school, grammar school, high school

okazi = to happen

saluton = hello, hi

scii = to know (a fact, how to)

restoracio = restaurant

cent = a hundred

Activity plan

---

5 min Sing together the song **M6**.

---

15 min Hand out the Text **M8** and listen to Audio **3**.

Read and translate it together. Ask pupils to each read two sentences and to translate them again. When they come to the end of the text, they start from the beginning, this time without translation. The teacher only assists with the correct pronunciation and helps with the translation, if necessary.

---

5 min Non-linguistic recreational game

---

10 min Break

---

10 min Hand out the exercise **M9**. Students read the sentences about the text and decide whether they are true or false.

---

5 min Sing together the song **M6**.

---

5 min Non-linguistic recreational game

---

20 min Hand out exercise **M10**. Then read the dialog **M11** out loud. Students follow the text and fill in the missing words in **M10**.

Hand out Dialog **M11**.

Divide pupils into pairs and ask them to read the dialog and to try to translate it. Ask one pair to read the dialog out loud and to translate it, line by line. Help with the translation, if necessary. Then ask this pair to act out the dialog, without translating it again. If there is time, you can ask other pairs to act out the dialog.

Assign homework

En kafejo (2-a parto)

La kelnero alportis multajn kukojn. Ili manĝis kaj post la manĝo la kelnero denove venis.

Marko serĉis en unu loko ... serĉis en alia ... Lia vizaĝo estis malĝoja.

Fine li diris per malforta voĉo:

– Mi ne havas monon.

Kio okazis poste? Ĉu vi scias?

M9 Exercise

Are these sentences true (+) or false (-)? Correct the false ones.

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ
la kafejo.

Estis varma tago.

En la kafejo ili vidis kukojn.

Ni eniru kaj trinku – diris Marko.

Mi havas cent dolarojn – diris Ana.

La kelnero manĝis multajn kukojn.

Marko serĉis la monon.

Li ne havas sufiĉan monon.

M10 Exercise

Listen and fill in the gaps.

A: Saluton, mi estas _____. Kiu vi estas?

B: Saluton, mi estas _____. Ĉu vi vojaĝis _____?

A: Tre bone.

B: Kiel _____ vi vojaĝis de Maribor al ni?

A: Tre longe. Nun mi ŝatas manĝi.

B: Ni havos manĝon en restoracio. Ĉu vi _____ manĝi bananojn?

A: Jes. Kion ni faros poste?

B: Ni iros al _____ geamikoj dormi en iliaj hejmoj.

A: Ĉe kiu amiko mi dormos?

B: Mi vidas sur la _____. Ĉe Linda.

A: Ĉu ŝi havas gefratojn?

B: Jes. Ŝi _____ fraton Leon.

A: Kia li estas kaj kion li faras?

B: Li _____ gimnaziulo.

A: Bone, ankaŭ mi estas. Ni bone _____.

B: Bonan apetiton. Nun mi devas iri. Saluton.

A: _____.

M11 Dialog

- A** Saluton, mi estas Ana. Kiu vi estas?
- B** Saluton, mi estas Petro. Ĉu vi vojaĝis bone?
- A** Tre bone.
- B** Kiel longe vi vojaĝis de Maribor al ni?
- A** Tre longe. Nun mi ŝatas manĝi.
- B** Ni havos manĝon en restoracio. Ĉu vi ŝatas manĝi bananojn?
- A** Jes. Kion ni faros poste?
- B** Ni iros al novaj geamikoj dormi en iliaj hejmoj.
- A** Ĉe kiu amiko mi dormos?
- B** Mi vidos sur la papero. Ĉe Linda.
- A** Ĉu ŝi havas gefratojn?
- B** Jes. Ŝi havas fraton Leon.
- A** Kia li estas kaj kion li faras?
- B** Li lernas en gimnazio.
- A** Bone, ankaŭ mi. Ni bone amikos.
- B** Bonan apetiton. Nun mi devas iri. Saluton.
- A** Saluton.

M12 Homework

Translate Text 7 and learn the new words by heart.

Write a short dialogue with the words you already know.

▼ Block 13 (sessions 25-26)

Learning goals

- get to know the use of the prepositions **per** and **kun**
- get to know a new suffix **-EBL-**

Required didactic materials

- Computer for playing audio

Preparation

- Audios **6, 7**
- Copies of **M6**
- Copies of **M13**
- Copies of **M14**
- Copies of **M15**
- Copies of **M16**

New words

kie = where

---

interreto = Internet

---

leciono = lesson

interese = interesting

---

biciklo = bicycle

---

moderna = modern, fashionable, trendy

Activity plan

---

20 min Hand out Dialog **M13**.

Divide pupils into pairs and ask them to read the dialog and to try to translate it. Ask one pair to read the dialog out loud and to translate it, line by line. Help with the translation, if necessary. Then ask this pair to act out the dialog, without translating it again. If there is time, you can ask other pairs to act out the dialog.

---

5 min Non-linguistic recreational game

---

10 min Explain the new grammatical elements. The prepositions **PER** and **KUN** are in many languages one and the same and they are not easily distinguished when they are in separate functions.

---

5 min Hand out the exercise **M14**. Pupils put the words in the correct order and create sentences.

---

5 min Hand out the exercise **M15**. Pupils translate the sentences alone or in pairs.

---

10 min Break

---

20 min Ask pupils to play a short sketch from the previous lesson. Create groups of 3 pupils. In groups, pupils first read and translate Sketch **M16**.

---

5 min Non-linguistic recreational game

---

5 min Sing together the song **M6**.

Assign homework

M13 Dialog

Ivo Kie vi vidis facilan lingvolecionon? Mi volas lerni rapide.

Maria En la lernolibro kiun eldonis Inter-kulturo.

Ivo Ĉu estas kompreneblaj demandoj?

Maria Ankaŭ respondoj estas kompreneblaj kaj paroleblaj.

Ivo Kiel geinstruistoj instruas?

Maria Ili instruas sen libroj sed per interretaj lecionoj.

Ivo Interese. Modernaj metodoj. Mi ŝatas kaj mi lernas per via metodo.

Maria En la kurso oni ankaŭ kantas kaj ĝoje lernas vortojn.

Ivo Mi iras enskribi min al la kurso.

M14 Exercise

Put the words in correct order and make questions.

---

1 – demandoj / estas / ĉu / kompreneblaj ?

---

2 – instruas / geinstruistoj / kiel ?

---

3 – vidis / lecionon / kie / vi / facilan ?

M15 Translation exercise

Mi lernas per lernolibro, li lernas per interreto. Ŝi iras per biciklo kun amikino. Li iras per amikino kun biciklo.
Kun kiu vi amikas? Per kio vi muzikas? Kun kiu vi kantas?

Mi ne volas manĝi**Patrino** (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!**Patrino** Manĝu! Estu bona! Manĝu!**Infano** Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.**Patrino** (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona. Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?**Patrino** Ĉu vi ne povas manĝi?**Infano** Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.**Patro** Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!**Infano** (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M17 Homework

Learn new words by heart. Look again at the words in Lessons **1** and **2**.

Create sentences on the computer. Create 5 sentences every day – translate and write down if the sentence is correct.

▼ **Block 14** (sessions 27-28)

Learning goals

- get to know the suffix **-EJ-** and the suffix **-UL-**
- repeat the suffix **-EBL-**

Required didactic materials

- Computer for playing audio

Preparation

- Audio **8**
- Copies of **M18**
- Copies of **M19**
- Copies of **M20**
- Coloured word cards **M21**
- Copies of **M22**

Activity plan

---

20 min Hand out the exercise **M18**. Ask pupils to complete the sentences while you read the dialog **M19** out loud.

Hand out Dialog **M19**.

Divide pupils into pairs and ask them to read the dialog and to try to translate it. Ask one pair to read the dialog out loud and to translate it, line by line. Help with the translation, if necessary. Then ask this pair to act out the dialog, without translating it again. If there is time, you can ask other pairs to act out the dialog.

---

5 min Non-linguistic recreational game

---

5 min Explain the use of the suffixes **-UL-** and **-EJ-**.

---

10 min Break

---

20 min Hand out the exercise **M20**. Revise the meaning of the suffixes **-EJ-**, **-UJ-** and **-EBL-**.

Hand out cards **M21**. Pupils form pairs and complete the exercise by adding suffixes to the words.

Examples:

- **-EJ:** *lernejo, sidejo, parolejo, kantejo, laborejo, kuirejo*
  - **-EBL:** *videbla, komprenebla, portebla, serĉebla, havebla, videbla*
  - **-UL:** *grandulo, malbelulino, malriĉulo, belulino*
-

5 min Non-linguistic recreational game

---

10 min Hand out the exercise **M22** and ask pupils to complete it.

---

10 min Sing together some of the songs.

Assign homework

M18 Exercise

Fill the gaps with one of the three words: Bone, Hejmo, Jes, portas, tablon, libro, povas, librojn.

Petro: Kion vi _____?

Ana: Mi portas librojn. Mi ŝatas legi _____.

Petro: Ĉu vi _____ doni al mi libron por legi?

Ana: _____. Kie vi legos ĝin?

Petro: En mia _____. Tie mi havas grandan _____, seĝon kaj lampon.

Ana: Unu _____ ne estas legebla.

Petro: _____. Ĝin mi ne legos.

M19 Dialog

Petro Kion vi portas?

Ana Mi portas librojn. Mi ŝatas legi librojn.

Petro Ĉu vi povas doni al mi libron por legi?

Ana Jes. Kie vi legos ĝin?

Petro En mia hejmo. Tie mi havas grandan tablon, kaj seĝon.

Ana Unu libro ne estas legebla.

Petro Bone. Ĝin mi ne legos.

M20 Exercise

Form words and write them in the correct column.

-EJ-	-UL-	-EBL-

ej

ul

ebl

a

o

ino

lern

sid

parol

kuir

labor

kant

vid

malriĉ

port

sercê

hav

vid

grand

malbel

belul

kompren

M22 Exercise

Complete the sentences.

e.g. Marko ne havas sufiĉan monon.

Mi trinkas _____.

Ni vidis _____.

Lia frato kantos _____.

Ana manĝas _____.

Lernanto komprenas _____.

M23 Homework

Learn all words of the lesson **3** by heart.

Look again at the words in Lessons **1, 2** and **3**.

Write 5 sentences with word-endings **-ej-**, **-uj-** and **-ebl-**.